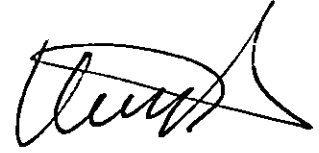

Prof. Dr. Ümit ÖZLALE
İzmir Milletvekili

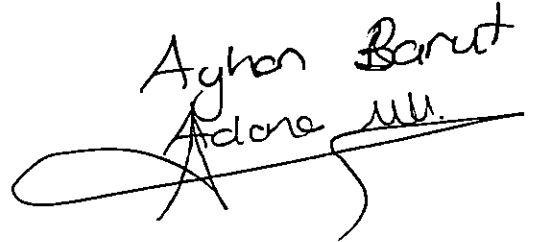
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de kömürden çıkış sürecinin ekonomik, sosyal ve çevresel etkilerinin tüm boyutlarıyla araştırılması; kömür bölgelerinde ortaya çıkan yapısal sorunların tespiti; bu süreçte yaşanabilecek istihdam kayıpları ve sosyal risklere karşı alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi ve adil geçiş politikalarının oluşturulmasına katkı sağlanması amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Prof. Dr. Ümit ÖZLALE
İzmir Milletvekili

Aghon Barut
Adone m.

Prof. Dr. Ümit ÖZLALE
İzmir Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de elektrik üretiminde kömür kullanımına dayalı yapı, hem iklim değişikliğiyle mücadele hedefleri hem de ekonomik sürdürülebilirlik açısından kritik bir eşikte bulunmaktadır. Türkiye’nin sera gazı emisyonlarının önemli bir bölümü kömür kaynaklı üretimden kaynaklanmakta; bu durum, 2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda enerji politikalarında köklü bir dönüşümü zorunlu kılmaktadır.

Küresel ölçekte hız kazanan enerji dönüşümü, özellikle yenilenebilir enerji teknolojilerindeki maliyet düşüşleriyle birlikte kömüre dayalı üretimi ekonomik açıdan da dezavantajlı hale getirmiştir. Avrupa Birliği Yeşil Mutabakatı ve Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması gibi uluslararası düzenlemeler, Türkiye’nin enerji ve sanayi politikalarında dönüşümü kaçınılmaz kılarken; karbon fiyatlama mekanizmalarının devreye girmesiyle birlikte kömürden elektrik üretiminin maliyetleri giderek artmaktadır.

Buna karşın kömür sektörüne sağlanan kamu teşviklerinin sürdürülmesi, kamu kaynaklarının etkin kullanımı açısından tartışma yaratmakta ve enerji dönüşümünü yavaşlatan bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Fosil yakıt ithalatının Türkiye ekonomisi üzerindeki dış finansman yükü dikkate alındığında, mevcut enerji politikalarının uzun vadeli sürdürülebilirliği de ciddi soru işaretleri barındırmaktadır.

Öte yandan kömür madenciliği ve kömüre dayalı üretim, uzun yıllar boyunca belirli bölgelerde istihdamın ve ekonomik faaliyetlerin temelini oluşturmuştur. Ancak sektörün daralmasıyla birlikte bu bölgelerde iş kayıpları, ekonomik küçülme ve göç riski artmakta; sosyal ve bölgesel eşitsizlikler derinleşmektedir. Sahada yaşanan madenci eylemleri, termik santral karşıtı yerel tepkiler ve bölgesel talepler, dönüşüm sürecinin yalnızca ekonomik değil; aynı zamanda sosyal adalet, halk sağlığı ve yerel kalkınma boyutlarıyla birlikte ele alınması gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Bununla birlikte kömür sektöründe faaliyet gösteren işletmelerde işçi sağlığı ve iş güvenliği riskleri yüksek seviyede seyretmekte; çevresel etkiler ve halk sağlığı üzerindeki olumsuz sonuçlar giderek daha görünür hale gelmektedir. Artan iş kazaları, meslek hastalıkları ve çevresel tahribat, sektörün mevcut haliyle sürdürülebilir olmadığını göstermektedir.

Mevcut durumda kömürden çıkış sürecine ilişkin açık, kapsamlı ve sosyal boyutları içeren bir yol haritasının bulunmaması; başta işçiler olmak üzere kömür bölgelerinde yaşayan yurttaşlar açısından ciddi mağduriyet riskleri doğurmaktadır. Bu sürecin plansız biçimde ilerlemesi, istihdam kayıplarını derinleştirme, yerel ekonomileri zayıflatma ve toplumsal maliyetleri artırma riski taşımaktadır.

Bu nedenle kömürden çıkış sürecinin; istihdamın korunması, sosyal koruma mekanizmalarının güçlendirilmesi, bölgesel kalkınma politikalarının geliştirilmesi ve yerel aktörlerin sürece katılımının sağlanması temelinde “adil geçiş” yaklaşımıyla ele alınması gerekmektedir. Türkiye’nin ev sahipliği yapacağı COP31 süreci de bu dönüşümün ulusal ve uluslararası düzeyde stratejik bir çerçevede ele alınmasını zorunlu kılmaktadır.

Tel : + 90 (312) 42053 79/80
e-posta : umit.ozlale@tbmm.gov.tr
Adres : Halkla İlişkiler Binası 2. Kat B-214

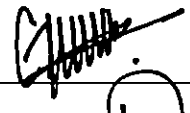
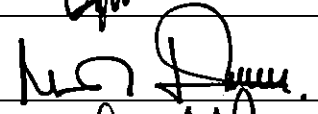
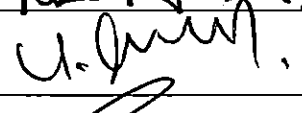
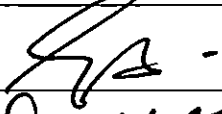
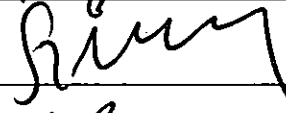
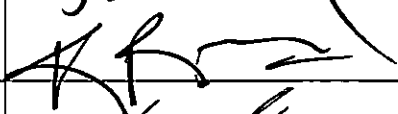
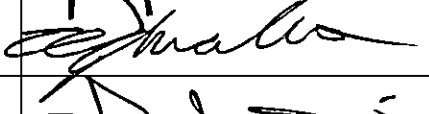
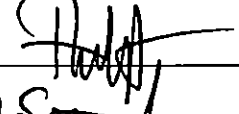
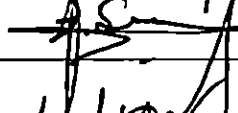
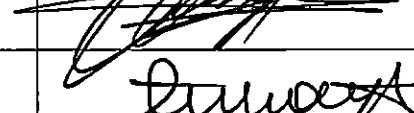
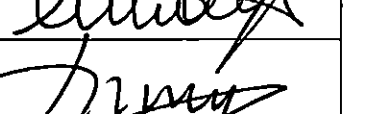
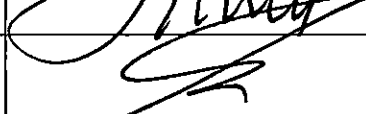
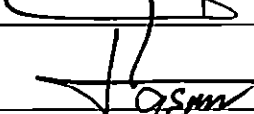
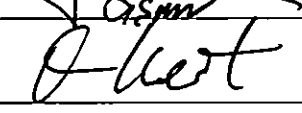
Prof. Dr. Ümit ÖZLALE
İzmir Milletvekili

Bu çerçevede, kömürden çıkış sürecinin ekonomik, sosyal ve çevresel etkilerinin bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmesi, mevcut politikaların etkinliğinin incelenmesi ve adil geçiş sürecine ilişkin gerekli yasal ve idari düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde bir araştırma yapılması büyük önem taşımaktadır.

Tel : + 90 (312) 42053 79/80
e-posta : umit.ozlale@tbmm.gov.tr
Adres : Halkla İlişkiler Binası 2. Kat B-214

3 Sayılı meclis Aray

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	BÖLGESİ	İMZA
Gizem ÖZCAN	Muğla	
Nail GİLER	Kocaeli	
Utku Gökören	Esbazehir	
Serhat ARLACI	Diyarlı	
Av.Dr.M. Serhan AYRIKULU	Syurbake	
Burhanettin BULUT	Adana	
Velî Ağbaba	Malatya	
Turan Zeynep ÖZÖR	İstanbul	
Nurhayat Altın Kayaşlı	Bursa	
Süleyman Balbül	Aydın	
TALAT DİNGER	Mersin Mv	
Cemal ENGİNYURT	Tatınbul	
A. Tuncay ÖZKAN	İzmir	
Seyit Torun	Ordu	
Mahmut Tanal	Sarıburja	
Özgür ÇAYKAN	Gemidekale	
Gamze TAŞCIAR	Ankara	
OKAN KONURALP	ANKARA	